

ชื่อเรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
บ้านสัมฤทธิ์ ตำบลสัมฤทธิ์ อำเภอพิมาย จังหวัด นครราชสีมา

ผู้วิจัย นายพงศ์พันธุ์ ศรีธาทิพย์
นายบัณฑิต สวรรยาวิสุทธิ์

ที่ทำงาน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

แหล่งเงินทุนสนับสนุน ทุนวิจัยประเภทอุดหนุนทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีงบประมาณ 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการหารูปแบบและแผนการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน บ้านสัมฤทธิ์

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยวิธีวิทยาแบบผสมผสาน ได้แก่ วิธีวิทยาเชิงประวัติศาสตร์ วิธีการศึกษาสำรวจ และวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือกลุ่มแกนนำหรือคณะกรรมการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนสัมฤทธิ์ ผู้นำชุมชนโดยตำแหน่ง ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล โดยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่นของบ้านสัมฤทธิ์ ได้แก่ แม่น้ำมูล และทุ่งสัมฤทธิ์ ทรัพยากรทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ พิพิธภัณฑสถานบ้านตำบลสัมฤทธิ์ เทศกาลงานประเพณีที่สำคัญ ได้แก่ งานสกุศวีรกรรมท้าวสุรนารี นางสาวบุญเหลือและวีรชน ประเพณีแข่งเรือของตำบล กิจกรรมสำหรับการท่องเที่ยว ได้แก่ การปั่นจักรยานท่องเที่ยวเส้นทางอนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ ถึง พายเรือชมลำน้ำมูล ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความตื่นตัวและสนใจมีส่วนร่วมในการจัดบริการด้านการท่องเที่ยวในระดับสูง

ผลการวิเคราะห์ SWOT พบว่า จุดแข็งที่สำคัญได้แก่ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียง จุดอ่อนคือ ขาดระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อประสานงานระหว่างชาวบ้าน องค์กรชุมชน องค์กรท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โอกาสที่สำคัญคือ รัฐมีนโยบายสนับสนุนการพัฒนาชุมชน การเรียนรู้ การอนุรักษ์ และผลิตภัณฑ์ชุมชน อุปสรรคสำคัญคือ ไม่ได้รับความช่วยเหลือ และประสานงานด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

จากการวิจัย สามารถจัดทำแนวทางวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน บ้านสัมฤทธิ์ ดังนี้

โครงการจัดตั้งศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน ท้องถิ่น โครงการจัดทำกฎระเบียบ และ
ข้อบังคับชุมชน โครงการจัดตั้งศูนย์ผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น โครงการจัดทำฐานข้อมูล ชุมชน
โครงการฝึกอบรมพัฒนาทักษะการบริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โครงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์
การท่องเที่ยวใน ชุมชนบ้านถิ่น และ โครงการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว
ของชุมชน

คำสำคัญ : กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน, การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, บ้านถิ่น

3

Research Title	Community Participation in Ecotourism Management at Bann Sumrit Tambon Samrit Amphoe Phimai Nakhonratchasima
Researcher	Mr.Pongphan Sathatip Mr.Bundit Sawunyavisuth
Office	Faculty of Management Science , Khon Kaen University
Financial Support	Research Budget, Khon Kaen University, Fiscal Year 2008

ABSTRACT

This research project "Community Participation in Ecotourism Management at Bann Sumrit, Samrit Sub district, Phimai District, Nakhonratchasima Province" aims to study the Eco tourism potential of the Bann Samrit and community participation to find the suitable pattern and plan for Eco tourism management for the community of Bann Samrit.

This research applies mixed methodology between historical method, survey studies and qualitative method. The samples consisted of local people, community leaders, and members from community tourism board and government officers.

The research revealed that the potential of tourism of Bann Samrit is high. The outstanding natural resources are Moon River and Samrit field. The Important historical resources are Samrit field monument and local museam. The significant festivals are Thao Suranari memorial fair and boat racing festival. Important activities are canoeing along the Moon River and cycling to Tung Samrit monument.

From the analysis of the SWOT data it was found that strengths are the reputation of the historical site of Samrit field; and near a favored tourism site Prasart Hin Pimai; Weaknesses are poor tourism managemet among community, local government and private sector that relate to support tourism ; Opportunities are policy of government to support Eco tourism by community . Threats are lacking of support from and coordinate in tourism promoting from relate organization.

Guidelines for planning strategies is to develop community participation in ecotourism management at Bann Samrit, community must create projects such as Community Participation Center, Community regulation, Center for developing community product, Community database, Training and developing community service skills for Ecotourism, Public media for ecotourism in

community. In addition, the projects will also intend to instill awareness of community, tourism resource conservation and preservation.

Key words: Community Participation, Ecotourism, Bann Samrit